C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I

Dosarul nr.4r-403/24 Prima instanţă:
Judecătoria Bălți, sediul Central
Judecător: Andrei Guțu

D E C I Z I E
În numele Legii

10 iulie 2024 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi
în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător Ala Rotaru
Judecătorii Dumitru Puşca, Ruslana Burdeniuc

a examinat în ordine de recurs, recursul contravenientului Pîslari Denis, declarat împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 17.01.2024, de învinuire a lui Pîslari Denis de comiterea contravenției prevăzute de art.177 alin.(4) lit.c) Cod contravențional și împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 24.04.2024,

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul-raportor, ţinând cont de argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,

c o n s t a t ă:

La 12.04.2023 s-a stabilit că cet. Pîslari Octavian fiind proprietar al încăperii cu numere cadastrale *****, *****, *****, din m.*****, str *****, în perioada lunii februarie-martie 2023, a executat lucrări de reconstrucție a încăperilor menționate cu intervenții la structura portante. Au fost lărgite golurile de ușă existente, a fost spars un gol de ușă nou, au fost demolați pereți portanți comasând astfel încăperile menționate. La fel, a fost demolată grinda de fundație a construcției în încăperile menționate. Lucrările indicate au fost îndeplinite în baza certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construire nevalabile și cu abateri de la proiectul de execuție nr.07.06-L/2, fapt ce contravine Legii 721 din 02.02.1996 art.22 lit.b) obținerea certificatului de urbanism, autorizației de construire și avizelor prevăzute de Lege; art.24 lit.c) începerea execuției lucrărilor numai la construcții autorizate în condițiile legii și numai pe bază și în

conformitate cu proiecte verificate de specialiști verificatorii de proiecte atestați și lit.h) respectarea proiectelor și detaliilor de execuție pentru realizarea nivelului de calitate corespunzător exigențelor esențiale. Conform art.28 al Legii 163 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție din 09.07.2010 alin.1) construcțiile executate în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire/documentației de proiect, sau în lipsa certificatului constatator care confirmă aplicarea principiului aprobării tacite se consideră construcții neautorizate.

Fapta lui PÎSLARI OCTAVIAN se califică ca contravenție prevăzută de art. 177 al.(4) lit. c) CC - *Încălcarea legislației în domeniul construcțiilor manifestată prin executarea lucrărilor de construcţie, reconstrucţie, demolare, modificare, transformare, modernizare şi consolidare care pot afecta exigenţele esenţiale, fără autorizaţie de construire sau proiect, în bază de proiecte neverificate, necoordonate, neavizate, neaprobate în modul stabilit, cu încălcarea proiectului sau autorizaţiei de construire,.*

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 17.01.2024 Pîslari Octavian a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 177 al.(4) lit.c) Cod contravențional și i-a fost aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, ce constituie 15000 lei.

S-a explicat că contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 72 de ore din momentul stabilirii ei. în acest caz, se consideră că sancţiunea amenzii este executată integral.

În temeiul prevederilor art.439/6 alin. (1) Cod contravențional, a fost obligat contravenientul să remedieze construcțiile afectate în urma intervențiilor neautorizate, cu readucerea acestora la poziția inițială.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 24.04.2024 s-a înlăturat eroarea materială evidentă din hotărârea Judecătoriei Bălți din 17.01.2024, astfel că în conținutul hotărârii Judecătoriei Bălți din 17.01.2024 s-a înlocuit textul greșit prenumele și patronimicul contravenientului „Octavian Denis” cu cel corect „Denis Octavian”.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanţei de fond, Pîslari Denis a depus recurs solicitând admiterea recursului, repunerea în termenul de depunere a cererii de recurs, casarea hotărîrii Judecătoriei Bălţi sediul Central, din 17.01.2024 privind atragerea la răspundere contravenţională a lui Pîslari Octavian Denis, în baza art.177 alin.(4) lit.c) Cod contravenţional şi a încheierii Judecătoriei Bălţi din 24.04.2024, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeaşi instanţă în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat argumentele ce urmează:

- în speţa dată cet. Pîslari Octavian nu putea avea calitate de subiect al contravenţiei, în cazul în care ultimul nu este proprietar al imobilului situat pe str.*****, dar potrivit extrasului, rezultă că proprietar al imobilului cu nr.

cadastrale *****, *****, *****, din mun. *****, str.*****, a fost Pîslari Denis, iar Pîslari Octavian nu dispune nici de cotă parte din bunul imobil situat pe str.***** mun.***** *****;

- recurentul menţionează că nu a participat la examinarea cauzei, fapt prin care a fost lipsit de posibilitatea de a se apăra şi de a fi apărat în şedinţa de judecată de către un avocat;

- conform articolul 478 alin. (4) Cod contravenţional, instanţa de judecată care a pronunţat hotărîrea este obligată să urmărească executarea hotărârii", fapt ce duce la imposibilitatea executării acestei hotărâri, pe motiv că deja recurentul Pîslari Denis, nu mai este proprietar al bunului str.*****, fiind vândut prin contractele de vânzare cumpărare nr.1-547, 1-548, 1-549 din data de 28.07.202023;

- persoana sancţionată are dreptul la un proces echitabil, în cadrul căruia să utilizeze orice mijloc de probă şi să invoce orice argumente pentru dovedirea împrejurării că situaţia de fapt din procesul-verbal cu privire la contravenţie nu corespunde modului de desfăşurare al evenimentelor, iar sarcina instanţei de judecată este de a respecta proporţionalitatea dintre scopul urmărit de autorităţile statului de a nu rămâne nesancţionate acţiunile antisociale prin impunerea unor condiţii imposibil de îndeplinit şi respectarea dreptului la apărare al persoanei sancţionate contravenţional;

- în legislaţia moldovenească, ca şi în cea a altor state europene (spre exemplu, România, Germania, Republica Cehă si Slovacia), contravenţiile au fost scoase de sub incidenţa legii penale şi supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravenţional, instanta de judecată evidenţiază că sancţiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetăţenilor în vederea realizării scopului preventiv şi represiv al sancţiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravenţional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenţionate a unei alte sancţiuni contravenţionale, ceea ce conferă faptei natură penală;

- astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce priveşte dreptul la un proces echitabil, printre care şi prezumţia de nevinovăţie, prevăzută de alin.(2) al art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. (Ziliberberg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994);

- această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenţională desfăşurată în faţa instantei de judecată revine în primul rând organului constatator şi, în condiţiile în care acesta face dovada vinovăţiei, petentul urmează să-şi probeze nevinovăţia;

- în asemenea situaţie, întru respectarea garanţiilor sus indicate, instanţa de judecată urma să verifice legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria AST nr. 00638 din 12.04.2023;

- motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât şi din oficiu de către instanţă pentru asigurarea respectării principiilor legalităţii şi al dreptăţii, stabilite expres de articolele 5 şi 7 din Codul contravenţional;

- din conţinutul hotărârii atacate şi probatoriul administrat la caz, pe care ea ar trebui să se bazeze, nu se desprind motive certe, care ar dovedi, timpul efectuării lucrărilor de construcţie, care lucrări s-au efectuat, precum şi faptul că executarea lucrărilor de construcţie, reconstrucţie, de modificare şi transformare cu încălcarea proiectului sau autorizaţiei de construcţie, ar afecta exigențele inițiale, or în această parte ea se bazează în exclusivitate pe constatările agentului constatator;

- dovedirea faptelor de care este învinuit recurentul, perioada lucrărilor de construcţie, precum și afectarea exigențelor esenţiale, este pusă pe seama agentului constatator şi poate fi realizată prin concluzii ferme şi veridice, bazate pe probe colectate cu respectarea normelor Codului Contravenţional;

- adresîndu-se în instanța de judecată la data de 17.05.2024, recurentul a aflat că cererea sa de recurs a fost restituită, însă el nu a primit-o, or aceasta a fost adresată lui Pîslari Octavian şi nu lui Pîslari Denis;

- consideră că hotărîrea Judecătoriei Bălţi din 17.01.2024, şi încheierea Judecătoriei Bălţi din 24.04.2024, sunt ilegale şi urmează a fi casate, or cauza a fost examinată în lipsa recurentului, cu încălcări de procedură, prin ce i s-au lezat drepturile sale ca contravenient;

- dat fiind faptul că cu încheierea CA Bălţi prin care i s-a acordat termen pînă la data de 07.03.2024 şi cu încheierea CA Bălţi din 27.03.2024 a făcut cunoştinţă la data de 17.05.2024, iar cu încheierea Judecătoriei Bălţi din 24.04.2024 a făcut cunoştinţă la data de 15.05.2024, solicită repunerea în termenul de declarare a cererii de recurs.

Procedura înștiințării legale în instanța de recurs a fost executată.

Potrivit prevederilor art.471 alin. (1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor.

Conform alin.(2) al art.471 Cod contravențional, instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, declarat de către contravenientului Pîslari Denis, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Verificînd argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei şi cu prevederile legii în vigoare, Colegiul penal constată că recursul declarat de contravenientul Pîslari Denis urmează a fi admis cu casarea hotărîrii instanţei de fond şi remiterea cauzei la rejudecare, reieşind din următoarele considerente.

Conform art.473 alin.(1) pct.2 Cod contravenţional al RM, *după examinarea recursului, instanţa de recurs admite recursul, casează hotărîrea atacată şi dispune rejudecarea cauzei în primă instanţă.*

Potrivit art.466 lit. d) Cod contravenţional, *hotărîrile judecătoreşti contravenţionale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri: hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia ori motivarea soluţiei contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărîrii redactate nu corespunde dispozitivului pronunţat după deliberare.*

Colegiul penal consideră că instanţa de fond la examinarea cauzei contravenționale în privința lui Pîslari Denis, nu a respectat normele procesuale şi nu a ţinut cont de problemele ce urmează a fi rezolvate la adoptarea hotărîrii contravenţionale, nu a verificat şi nu a stabilit cu certitudine toate circumstanţele ce au importanţă pentru justa soluţionare a cauzei.

Actele cauzei denotă faptul că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie din 12.04.2023, la caz s-a stabilit că cet. ***Pîslari Octavian*** fiind proprietar al încăperii cu numere cadastrale *****, *****, *****, din m.*****, str *****, în perioada lunii februarie-martie 2023, a executat lucrări de reconstrucție a încăperilor menționate cu intervenții la structura portante. Au fost lărgite golurile de ușă existente, a fost spars un gol de ușă nou, au fost demolați pereți portanți comasînd astfel încăperile menționate. La fel a fost demolată grinda de fundație a construcției în încăperile menționate. Lucrările indicate au fost îndeplinite în baza certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construire nevalabile și cu abateri de la proiectul de execuție nr.07.06-L/2, fapt ce contravine Legii 721 din 02.02.1996 art.22 lit.b) obținerea certificatului de urbanism, autorizației de construire și avizelor prevăzute de Lege; art.24 lit.c) începerea execuției lucrărilor numai la construcții autorizate în condițiile legii și numai pe bază și în conformitate cu proiecte verificate de specialiști verificatorii de proiecte atestați și lit.h) respectarea proiectelor și detaliilor de execuție pentru realizarea nivelului de calitate corespunzător exigențelor esențiale. Conform art.28 al Legii 163 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție din 09.07.2010 alin.1) construcțiile executate în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire/documentației de proiect, sau în lipsa certificatului constatator care confirmă aplicarea principiului aprobării tacite se consideră construcții neautorizate.

Colegiul penal reiterează, că legea contravenţională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenţie într-o anumită formă „ad validitatem”,

cu respectarea tuturor prescripţiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit.

Mai mult ca atât, potrivit art. 442 alin. (1) Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică *făptuitorul*. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravenţional este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, prin prisma art. 445 alin. (1) din Codul contravenţional.

Prin urmare, analizând actul de sancţionare sub aspectul legalităţii sale, instanţa are obligația să cerceteze dacă în cauză sunt întrunite cerinţele de formă ale procesului-verbal cu privire la contravenţie contestat, aşa cum sunt impuse acestea de dispoziţiile art. 443 din Codul contravenţional referitoare la menţiunile obligatorii, care trebuie prevăzute sub sancţiunea nulităţii.

Colegiul arată că instanța la examinarea cauzei și emiterea hotărârii, nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei contravenționale, nu a analizat cauza sub toate aspectele din punct de vedere al pertinenței, concludenții, utilității și veridicității tuturor probelor în ansamblu, cît și din punct de vedere al coroborării lor, astfel, că atât în procesul-verbal cu privire la contravenție, cât și în hotărârea instanței de fond se conțin date ce țin de o altă persoană și anume ***Pîslari Octavian.*** Astfel, în cauza contravențională în privința lui Pîslari Denis, agentul constatator, cât și instanța de fond operează cu identitatea altei persoane, și anume Pîslari Octavian.

În aceste circumstanțe, Colegiul concluzionează că, la adoptarea hotărîrii, instanța nu a ținut cont de persoanele implicate la proces, precum și circumstanțele contravenției incriminate făptuitorului Pîslari Denis operând cu probe străine faptelor din speță. Din considerentele date, Colegiul penal consideră neîntemeiată încheierea Judecătoriei Bălți sediul Central din 24.04.2024, prin care a fost înlăturată așa-zisa eroare materială evidentă, or, reținerea faptei contravenționale în privința altei persoane decât cea vizată în procesul contravențional este inadmisibilă, având în vedere că nu doar prima instanță a reținut ca contravenient pe Pîslari Octavian, ci și în procesul-verbal contravențional din 12.04.2023 fapta contravențională este reținută în sarcina lui Pîslari Octavian, din care motive Colegiul conchide că este oportun de a casa și încheierea de corectare a erorii din 24.04.2024.

Ţinând cont de cele invocate supra, instanţa de recurs constată temeiul prevăzut de art.466 lit. d) Cod contravenţional şi ajunge la concluzia că erorile admise de instanţa de fond la judecarea cauzei contravenţionale date, nu pot fi

corectate, împrejurare ce impune casarea hotărârii atacate cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanţa de fond.

La rejudecarea cauzei urmează să se ţină cont de cele relatate mai susi, să fie examinată cauza în corespundere cu prevederile legii contravenţionale privind judecarea cauzei contravenţionale în instanţă, să fie rezolvate problemele necesare pentru adoptarea hotărîrii, inclusiv cele indicate de instanţa de recurs, cu emiterea unei hotărîri legale şi întemeiate.

În conformitate cu art.473 alin.(1) p.2) Cod contravenţional RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

DECIDE:

Admite recursul contravenientului Pîslari Denis, declarat împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 17.01.2024 și încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 24.04.2024, hotărîre și încheiere care se casează cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanţă în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător Ala ROTARU

Judecătorii Dumitru PUŞCA

Ruslana BURDENIUC